

23 söndagen efter Den Heliga Trefaldighets Dag

Tom Hardts postilla, andra årgången

Evangelium: Matt. 7:12.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Denna söndag bär i evangelieboken överskriften "Himmelskt och jordiskt medborgarskap". Vad det innebär sammanfattar Jesus i dagens evangelium med orden: "Så given då kejsaren vad kejsaren tillhör, och Gud vad Gud tillhör". Det gäller inte himmelskt eller jordiskt medborgarskap; det gäller båda. I två riket, det andliga och världsliga regementet, hör en kristen människa hemma; och detta skall bejakas och förkunnas, icke fördöljas och förnekas. På något sätt har detta dubbla medborgarskap, läran om de två regementena, kommit att uppfattas som en andlig halvgångenhet, ett haltande på båda sidor, ett utslag av kompromissens ande. Just vår evangelisk-lutherska kyrka anklagas för denna falska dubbelhet; lutheranen uppfattas som den typiske furstelakejen, stövelslickaren, som typfallet av materiens seger över anden. Mot allt detta skall vi öppet och klart bekänna, att dubbelheten icke är en falsk utan en rätt, av Gud befalld dubbelhet, och att sammanblandningen av de båda regementena till ett just är den köttsliga religionens seger över Den Helige Andes undervisning.

Så har det varit alltifrån begynnelsen. Redan de fariséer, som genom sin fråga: "Är det lovligt att giva kejsaren skatt, eller är det icke lovligt?" framkallade dagens evangelium, ansåg, att man egentligen bara borde ha ett enda medborgarskap. Världen och Guds rike borde vara ett och världen styras från Jerusalem. Egentligen hade fariséerna sitt hjärta hos de öppet svärmiska, upproriska zeloterna, som med vapen i hand ville upprätta Guds rike på jorden. På detta sätt påminner fariséerna om de många dagens kristna, som med dåligt samvete lever sitt liv i de borgerliga ordningarna men menar, att "egentligen" skulle man leva helt annorlunda – om man "verkligt" ville följa evangeliet. Det är den plåga, som gjorde sig så bred också under medeltiden: "egentligen" borde man fly världen, men faktiskt levde man kvar i den och gick aldrig in i klostret. Skälet till denna verkliga och beklagliga dubbelhet av vilja men inte kunna, får vi framlockat av Jesu ord: "Låten mig se skattepenning-

en. Då lämnade de fram till honom en penning." Man hade alltså inte behövt fråga Jesus om något, som man redan i det nakna egenintresset hade bejakat. Man hade med hull och hår svalt hela det världsliga regementet, kejsarens hedniska uppsyn på mynten, det romerska finansväsendet i alla dess detaljer, ty fariséerna var trälarna under Mamon, förtjusta i denna världens goda och synnerligen giriga. Skattepenningarna hade man redan i fickan.

Det är här som Kristus säger sitt avgörande: "Så given då kejsaren vad kejsaren tillhör, och Gud vad Gud tillhör". I detta ligger ingen tveågsenhet, ingen klivenhet utan en klar lära, som för till gott samvete. Kejsaren har en rätt till vår skattepenning, ett anspråk på vår lydning, och denna lydning kan och skall uppfyllas samtidigt med lydningen mot Gud, livet i bättringens kraft, det nya livet genom Jesus Kristus. Den, som genom tron ger Gud hans ära, kan utan skada till sin själ tjäna kejsaren. Därför lär vi i dag:

- I. **den kristna tron tjänar Gud i det världsliga regementet,**
- II. **den kristna tron tjänar bara Gud i det världsliga regementet,**
- III. **den kristna tron skiljer på andligt och världsligt regemente.**

I. Den kristna tron tjänar Gud i det världsliga regementet.

När tron utför sin tjänst, bygger den alltid på ett ord av Gud. Bara så förblir den tro och full av tillförsikt. Därför tar den vara på ett ord från Herrens mun såsom i dag: "Given då kejsaren vad kejsaren tillhör". Det är något annat än den torftiga, egensinniga och egennyttiga lydning, som fariséerna och andra världsmänniskor kan visa i världsliga ting. Vår tro och gärning vilar i Gud enligt det ordet: "Varen underdåniga all mänsklig ordning för Herrens skull". (1 Pet. 2:13) Vi tjänar alltså kejsaren för att Gud har sagt oss så. Därför skäms vi inte heller för att fungera i världsliga sammanhang utan fromma förtecken.

Denna tjänst av Gud i det yttre är från begynnelsen

förbunden med vårt dop till syndernas förlåtelse. Om d.h. Johannes döparen läser vi: "Så kommo ock publikaner för att låta döpa sig, och de sade till honom: 'Mästare, vad skola vi göra?' Han svarade dem: 'Kräven icke ut mer, än vad som är eder föreskrivet.' Också krigsmän frågade honom och sade: 'Vad skola då vi göra?' Han svarade dem: 'Tilltvingen eder icke penningar av någon, genom hot eller på annat otillbörligt sätt utan låten eder nöja med eder sold.' " (Luk. 3:12 ff.) Själva det kristna livets begynnelsesakrament ger kraft till att vara en god tulltjänsteman – hederligare än förr men dock i kejsarens tjänst – en god soldat – mer hyfsad än tidigare men dock en soldat med svärd, spjut och sköld. När vi tar emot predikan och Herrens lekamen och blod här i dag, skall också det ge oss kraft och styrka att tjäna Gud i det världsliga regementet. Guds Helige Ande, de himmelska gåvorna, är icke främmande för de världsliga sysslorna. Just här vill Gud mottaga vår tjänst, där vi uppfyller predikotextens lära: "Allt vad I viljen att människorna skola göra eder, det skolen I ock göra dem".

II. Den kristna tron tjänar bara Gud i det världsliga regementet.

Där tron inte längre kan vila vid Guds Ord, kan den ingenting verka. Den finner behag i att lyda "all mänsklig ordning för Herrens skull", självfallet alltså också sådant varom inga särskilda befallningar getts i Skriften. Även en trafikföreskrift, en bestämmelse av föräldrarna för barnen i hemmet, skall åtlydas i trons glädje. Annorlunda blir det, när Gud förbjuder något, som befalls i det världsliga regementet. Då måste tron vägra sin tjänst och sin lydnad. Det kom en tid, då den romerska soldatens tjänst blev omöjlig för en kristen, därför att soldatinvigningen förbands med hedniska ceremonier. Det kommer tid efter annan tillfällen, då Satan och icke Gud utfärdar

befallningar i det världsliga regementet. En kristen läkare kan avkrävas att utföra aborter. En kristen ämbetsman kan befallas att handla efter ogudaktiga lagar. I alla fall av detta slag gäller ordet: "Man måste lyda Gud mer än människor". (Apg. 5:29) Den evangelisk-lutherska kyrkan har under det sista århundradet en lång lidandeshistoria just för det ordets skull. Luthersk bekännelsetrohet har ofta varit förföljd av statsledningar, som velat påtvinga kristna ordningar, som strider mot Guds vila. Ingen falsk lydaktighet har visats i dessa strider, och det är en orättvis och oberättigad anklagelse, att luthersk tro befrämjar anpasslighet.

III. Den kristna tron skiljer på andligt och världsligt regemente.

I all iver för trons tjänst i det världsliga regementet gäller det ändock att skilja på det andliga och världsliga regementet. I Guds rike hjälper bara Guds Ord och Den Helige Ande; i den yttre tillvaron styrs med förnuftet och yttre maktmedel. Guds rike går under, om det underkastas denna världens styrelseskick, och den världsliga styrelsen tar obotlig skada, om man vill bygga den på syndaförlåtelsens princip. Djävulen är oavlåtigen verksam för att sammanblanda regementena för att därmed slå båda över ända, och han öser gyckel och hån över skillnaden mellan andligt och världsligt. Han vill ha ett synligt gudsrike, där egentligen både det andliga och världsliga regementet förstörts i grunden. Därför måste vi stå vår tids fariséer emot och hålla fast vid Jesu undervisning "Så given då kejsaren vad kejsaren tillhör, och Gud vad Gud tillhör", också när vi därmed utropas som oandliga och ofromma. Den sanna andligheten och fromheten bestäms blott och bart av Gud själv.

Amen.